

STAND UP PROKREACIJA

za igralko, deklico in moški
glas

Napisala: Vedrana Grisogono

e-naslov:vedrana.nemes@gmail.com

GSM: 031 800 648

Ljubljana, 2017

© Vedrana Grisogono

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorice je prepovedana.

Osebe

Karieristka

Obupana

Starejša

Evforična

Zdravnica

Deklica

© Vedrana Grisogono

Moški glas

Prizorišče

Na odru je bolniška miza.

KARIERISTKA

Na mizi sedi KARIERISTKA. Vozi avto in hkrati telefonira.

KARIERISTKA: Ljubi? Na poti sem. (*Posluša.*) Kako kam? Saj sva se zmenila. Sploh ne razumem zakaj sprašuješ. Nisva? Če pa sva. Pač. Nedvomno in nedvoumno.

Pavza. Posluša in prikimava.

Prav. Ampak tega jaz nisem povedala. Ja, kdaj? Če ne veš, ti ne morem pomagati. Ker jaz tudi ne vem kdaj. Kako naj vem kdaj, če tega sploh nisem rekla. Ali si napačno razumel ali sem rekla kaj drugega. Zagotovo nisem tega povedala in tudi kaj podobnega ne. Ker to ni moj stil. In to s takšnimi besedami. Saj vendar nisem tako...

Nestrpno posluša.

Kaj se to pravi, da bi poskušala? Saj ne gre za eksperiment. Če se v to spustiva, je pač to-to. Točno tako. Meni sploh ne gre v glavo, da...Kako ne razumeš? Zadeva je sila preprosta. Ne moreva se spustiti v to, ker...če se ne obnese, kaj potem? Kot da ne veš, da praktično delam od devetih do osmih zvečer. To je problem, ljubi. Ko sem pač v službi, sem v službi. Ne morem biti na dveh koncih hkrati. Sploh pa ne na več koncih hkrati. Ne vem, kako to rešujejo drugi. Drugi bržkone ne delajo

tako zelo veliko kakor jaz. Seveda imajo probleme, ampak to je njihov problem in ne moj. Ti si to povsem drugače predstavljaš, vem, ampak moj delovni urnik je takšen in nič ne kaže, da se bo spremenil. Pa ne zato, ker bi bila deloholikinja. Takšna je moja služba. Lahko jo opravljam jaz, če pa ne bom jaz, bo pač nekdo drug.

Močna luč ji zasveti v obraz. Ona si z roko zakrije obraz in zamiži.

(besno) Kreten! (tiše) Ne ti, ljubi. Eden je imel dolge luči...pa še dežuje povrhu. Kje sva že bila? Aja, torej, nihče mi ne grozi z odpuščanjem, vsaj za zdaj ne. Ampak na prste ene roke lahko naštejemo prijatelje, ki imajo takšno službo. Dobesedno sanjsko. Nič ne pretiravam. To je dejstvo. Tako je pač nanoslo. Ne hvalim se, samo povem ti. Ne razumem zakaj vedno narobe razumeš vse, kar rečem. To na primer, da imam sanjsko službo. Spoštujem, da svoje službe ne maraš, ampak ti tudi moraš razumeti, da imam jaz svojo rada.

Pavza.

To ni vprašljivo, ljubi. Ni fer, da trdiš, da imam raje službo kot tebe, ker sta to dve neprimerljivi stvari. Zakaj bi sploh izbirala? Imam to srečo, da imam to, kar praviš, da imam. Zakaj bi pač izbirala, če lahko imam vse? No ja...skoraj vse, kar je bistveno za, recimo temu tako, spodobno življenje. Tudi ti imaš vse, jasno da imaš. Saj nisem mislila tako, mislim...dobro, rekla sem, da je ne

maraš, ampak dobro...imaš pač okej službo. Tudi to je super. Mislím, v redu je, nisi v nikakršnem transu, ampak zadeva lepo teče in si zadovoljen, mogoče celo srečen.

Naveličano poslušá.

Točno tako. S to službo si bolj srečen kot jaz, ki si domišljam, da imam sanjsko službo. Absolutno se strinjam s teboj. Imaš prilagodljiv delovni čas, lahko delaš od doma, medtem ko sem jaz vsak teden na poti. Izračunala sem, da sem bila lani odsotna 166 dni. Ljubi, jaz si ne morem določati delovnega ritma, tako kot ti. Pač, če je sejem ali delavnica, me pokličejo in grem. Opravim predstavitev, ki je mimogrede, precej delikatna, ker gre za medicinsko reč. Skratka, vsi smo izredno občutljivi, ko gre za zdravje. Preprosto si ne morem privoščiti napake. Ne, ljubi, ne mislim, da sem nezmotljiva. Ampak skušam vse predvideti. V glavi imam zadeve zgledno zložene in vem, da se ne bom premislila. Zato mi nikar znova ne očitaj sebičnosti! Gre za trezno in premišljeno odločitev, ki temelji na mojem svetovnem nazoru, na življenjski filozofiji. Če bi me pozorneje poslušal, če bi se vsaj malo poglobil...se potopil pod gladino za par centimetrov.

Pavza.

Ne, ljubi, ne govorim o zaresnem potapljanju. Vem, vem da sem te silila v potapljaški tečaj, kar je bila velika neumnost in sem se ti potem opravičila in to ne enkrat.

Si pač klavstrofobičen, ne preneseš maske na obrazu in...ampak zdaj govorim metaforično. Nekako se mi zdi, da si zdaj ti tisti, ki bi me rad potunkal. Ne gre za to, da hočem imeti več časa zase, da sem prelena ali razvajena...gre preprosto za koncept. Eksistencialni koncept, ki sem ga pripravljena zagovarjati in obvarovati. Ne, ljubi, nisi moj sovražnik in ne gre za nikakršno obrambo pred namišljenimi napadalci. Gre za mojo integriteto, ki jo želim za vsako ceno ubraniti pred vsiljenimi stereotipi. Kakšnimi, kakšnimi...saj veš...ženska je lahko brezsrčna karieristka, pogoltna keš pička, pohlevna žrtev ali brezpogojno požrtvovalna mama. Jaz se ne vidim v tem, ljubi! Jaz nisem stereotip, ampak arhetip ženske, ki ve kaj hoče! Namesto da bi skupaj osebno rasla, si obstal...kaj pa vem kje...obstal si...na neki stopnji...med nama očitno ni več pristnega stika. Poskušam biti kar se da iskrena, ti pa se zapletaš v mrežo blodenj in polresnic. Otroka nimaš zato, ker ti biološka ura tiktaka, ali ker država potrebuje davkoplačevalce in meso za topove ali zato, ker se podrejaš patriarhalnim zapovedim. Otroka imaš svobodno in avtonomno, ker ti ga narekuje lastno bistvo. Moje bistvo pač gre v povsem drugo smer. Konec koncev gre za moje telo in imam absolutno pravico odločati o njem. Ljubi, tu ne puščam niti najmanjše možnosti za kompromis. Splavila bom! Nočem tega otroka in pika!

Obsije jo močna svetloba, nato nastopi zatemnitev.

V temi se slišijo zvoki prometne nesreče in Karieristkini kriki.

MEDIGRA 1

DEKLICA sedi v na robu odra v kratki rožasti obleki. Noge ji bingljajo. Strmi v publiko in se zdi, da gleda napet film. Med nogami drži vrečo s pokovko, ki jo požrešno hrusta.

OBUPANA

Na mizi leži visoko noseča OBUPANA z razkrečenimi nogami pod belo rjuho in se panično ozira naokoli.

OBUPANA: Kam ste šli vsi? Halooo? Je kdo tukaj? Haloo?

OBUPANA se usede in se z eno nogo dotakne tal.

MOŠKI GLAS: Kam pa kam, ljubica?

OBUPANA se prestrašeno uleže na hrbet.

OBUPANA: Kdo...kdo pa ste?

MOŠKI GLAS: Lahko me tikaš.

OBUPANA: Te poznam? Kdo si?

MOŠKI GLAS: Prijetneje je, če se tikava, kajne? Je vsekakor bolj intimno.

OBUPANA: Se lahko usedem?

MOŠKI GLAS: Smešno! Menda za to ne potrebuješ mojega dovoljenja.

OBUPANA: Nekaj je v vašem...tvojem glasu, ki me sili, da...

MOŠKI GLAS: Jaz nič ne silim.

© Vedrana Grisogono

OBUPANA: Potem se bom usedla.

OBUPANA se spet usede in si popravlja skuštrane in potne lase.

OBUPANA: Kje pa si?

MOŠKI GLAS: Tukaj.

OBUPANA: Kdaj me boš pregledal?

MOŠKI GLAS: Jaz ne pregledujem.

OBUPANA: Komaj čakam, da se vse to neha. Zelo me boli. Zakaj se ne pokažeš?

MOŠKI: Bi ti bilo kaj laže, če bi me videla?

OBUPANA: Kaj pa vem...

MOŠKI: No, vidiš. Potem si ne beli glave z nebistvenimi podrobnostmi. Imaš popadke?

OBUPANA: Ne vem.

MOŠKI GLAS: Ne veš? Potemtakem je treba še malo potrpeti, da boš prepričana. Poslušati moraš ritem svojega telesa. Če sta um in telo v sozvočju, bo vse v najboljšem redu.

OBUPANA: Ampak sem že ves teden čez rok.

MOŠKI GLAS: Nosečnost ni bolezen, draga moja. Bo že narava poskrbela za vse. Saj si želiš naravnega poroda, kajne? V obrazcu si odkljukala naravni porod.

OBUPANA *negotovo*: Ja.

MOŠKI GLAS: Si se mogoče premislila?

OBUPANA: Morda. Boli me.

MOŠKI GLAS: Bi se odpovedala naravnemu porodu? Hočeš da te nafilajo s tabletami in injekcijami, da ne boš nič čutila?

OBUPANA: Ne vem. Kaj mi svetujete...oziroma...svetuješ?

MOŠKI GLAS: Nisem svetovalec.

OBUPANA: Kaj počneš? Ukazuješ? No, pa ukaži mi!

MOŠKI GLAS: O, sveta preproščina! Jaz ne ukazujem.

OBUPANA: Prvič sem tu. Kako naj vem?

MOŠKI GLAS: Enkrat je vedno prvič.

OBUPANA: Zakaj se ne pokažeš? Menda mi ne boš dajal navodil na daljavo? Saj najbrž ni tako, kot če odpove televizor. Potem kličeš operaterja in ti pove, katere gumbe naj pritisneš.

MOŠKI: Pri naravnem porodu ni nobenih gumbov. Seveda se še vedno lahko premisliš.

OBUPANA: Mogoče se bom res.

OBUPANA stoka, se uleže in se zviija.

MOŠKI GLAS: Nihče te v nič ne sili. V skrajnem primeru lahko naredijo carski rez.

OBUPANA: Lahko?

MOŠKI GLAS: Tu ni vprašanje kaj vse lahko naredijo, ampak kaj je boljše zate.

OBUPANA: Ampak naravno je boljše, kajne?

© Vedrana Grisogono

MOŠKI GLAS: Naravno je naravno.

OBUPANA: Pa zelo boli?

MOŠKI GLAS: Narava sama poskrbi za vse.

OBUPANA: Vseeno bi rada vedela, če boli.

MOŠKI GLAS: Vsekakor gre za povsem naravno bolečino.

OBUPANA: Mi boš povedal, kdaj naj potiskam? In kako močno naj potiskam?

Slišijo se zvoki prenosa nogometne tekme na televiziji.

MOŠKI GLAS: Gol!

OBUPANA: Televizijo gledajo?

MOŠKI GLAS: Tekma je. Finale.

OBUPANA: Upam, da bodo naši zmagali.

MOŠKI GLAS: Ne ločim naših od vaših. Vsi ste moji.

OBUPANA *zastoka*: Zelo me boli.

MOŠKI GLAS: Bolečina je relativna.

OBUPANA: Hudo mi je, prav zares.

MOŠKI GLAS: Kar tebe zelo boli, drugega sploh ne. Odvisno je od individualnega bolečinskega praga.

OBUPANA *zakriči*: Mi boš prišel pomagat?

MOŠKI GLAS: To ni moja naloga. Predaleč sem.

OBUPANA: Sliši se, kot da si blizu.

MOŠKI GLAS: Tako blizu in hkrati tako daleč. S tem paradoksom imam opraviti iz dneva v dan. Ljudje ne razumejo.

OBUPANA: Čuden si.

MOŠKI GLAS: Zakaj?

OBUPANA: Zdravniki se običajno ne pustijo tikati. Mi daš kaj proti bolečinam?

MOŠKI GLAS *naveličano*: Bolečina, bolečina! Menda ni bolečina edino, kar čutiš v tem trenutku? Kam je šla vznesenost prvega materinstva? Kaj pa radovednost, radost in napetost pričakovanja? Bi vse to izbrisala? Ali zamenjala z meglico pozabe in nebolečim udobjem? Z udobno nebolečino? Kakor hočeš. Nihče te ne sili, da se odločiš za vznemirljivost trpljenja. Izbira je samo tvoja.

OBUPANA: Raje ne bi o trpljenju.

MOŠKI GLAS: Trpljenje je naraven pojav. Življenje je trpljenje. To reklo je staro kot svet. In ljubezen je bolezen, otrok pa je sad te bolezni. Tvoj ljubki, mali pacient, mamica! Mar mu ne boš privoščila, da se v svet prebije z močjo lastnih mišic, da se plazi skozi predor, na koncu katerega ga čaka skrivnostna luč, ki ga bo oblila s čarobno močjo v nepozabnem trenutku, ko bo prvič zmagoslavno zajokal in označil prihod na svet še enega enkratnega in neponovljivega bitja! (*Okara jo.*) Bi raje da ti ga izrežejo iz trebuha kot kakšnega zajedavca?

OBUPANA: Ne, ampak... če bo operacija potrebna...

MOŠKI GLAS: Torej zahtevaš operacijo?

OBUPANA *slabotno*: Nič ne zahtevam. Samo rada bi, da zdravnik presodi.

MOŠKI GLAS: Mamica, mamica brezбриžna! Življenje malega pacienta prepuščaš popolnemu neznancu in še od njega terjaš, da bo razsodnik.

OBUPANA se še bolj zviija od bolečine.

MOŠKI GLAS: Tako si neučakana!

OBUPANA: Ne zdržim več!

MOŠKI GLAS: Spet boš morala podpisati nekaj papirjev.

OBUPANA: Mar mi je! Naj pride...samo naj pride...kdorkoli!

MOŠKI GLAS: Kmalu bo tu. Saj ni dolgo do konca prvega polčasa. Ti bo pač naredil carski rez med oglasi.

OBUPANA: Misliš?

MOŠKI GLAS: Najbrž.

OBUPANA: Ne bo hud?

MOŠKI: Zakaj?

OBUPANA: Da bo zamudil tekmo?

MOŠKI: Malo že. Če se bo podvizal, mogoče ne bo ničesar zamudil. Seveda bi gotovo raje videl, da naravno rodiš.

OBUPANA: Zaradi tekme?

MOŠKI GLAS: Zaradi denarja. Carski rez stane, veš.

OBUPANA *obupano*: Hočem, da ga naredijo!

MOŠKI GLAS: To ni v moji domeni.

OBUPANA: Če nisi porodničar, kaj pa si?

Pavza.

Si neke sorte terapevt ali kaj?

MOŠKI GLAS: Terapevt?

OBUPANA: Oni tako govorijo. Resno in zagonetno. Sprva se mi zdi, da vse razumem, potem pa nič več. Na koncu se zavem, da mi niso povedali nič uporabnega.

MOŠKI GLAS: Ošabnim ljudem noben nasvet ni uporaben. Zdi se, da veliko več o terapevtih.

OBUPANA: Veliko vem o marsičem.

MOŠKI GLAS: Ja, mamica draga, veliko vemo, a malo razumemo. To je ključni problem človeštva. (*Zakašlja.*)

OBUPANA: To si lepo povedal.

MOŠKI GLAS še naprej kašlja.

OBUPANA: Zakaj kašljaš? Si kadilec?

Kašljanje se oddaljuje in pojenja.

OBUPANA: Si šel ven eno pokadit? Se boš kmalu vrnil? Boš koga poklical? Vrni se... Halooo! Je kdo tam? Na pomoč! Halooo?

OBUPANA se obrača na vse strani, nato se na koncu nemočno uleže.

Zatemnitev.

MEDIGRA 2

Deklica pripleše na oder z vrečko pokovke v roki. Giblje se v ritmu namišljene glasbe, iz vrečke jemlje pokovko in jo stresa naokoli, kot da hrani ptiče, nato jo veselo vrže visoko v zrak in pokovka pada naokoli.

Sliši se odklepanje vrat.

MOŠKI GLAS: Je kdo doma?

Deklica otrpne.

Se spet skrivaš? Zabavaš se, kajne? Izzivaš in se mi smeješ za hrbtom, porednica mala. Kar daj! Kar skrij se. Našel te bom.

Pavza.

Deklica hitro pobira pokovko in jo tlači v papirnato vrečko.

(navidezno prijazno, a s prikrito grožnjo) Ena, dva, tri, štiri, pet, šest...Dooobro se skrij! Sedem, osem, devet, deset...

Zatemnitev.

© Vedrana Grisogono

STAREJŠA

STAREJŠA nosečnica sedi na mizi z izzivalno prekrižanimi nogami in lista časopis. Zatopljena je v članek. Čez čas dvigne glavo in strogo strmi v publiko.

STAREJŠA: Zgražate se, kajne? Prekleti hinavci. Vem, da se zgražate. Pa še kako!

Pomežikne občinstvu.

Stavim, da vam je nerodno. Ni? Malo že. Me nič ne moti, veste. Sem že vajena vseh vrst provokacij: žalitev, ugovorov, zbadljivk, zmerljivk. Ne rečejo zaman, da se za dobrim konjem vedno praši. No, ta konj sem jaz. Kobila, če smo natančni. Kar glejte me. Kar dajte! Zato sem tukaj. Kaj vidite? Molčite. Zakaj pa molčite? Mogoče ugibate, koliko sem stara? Dovolj. Dovolj, da bi bila babica. Kljub temu nisem nikogaršnja babica. Moja mentaliteta je bolj najstniška kot babiška, če me razumete. Kljub petinpetdesetim pomladim. Točno tako. Čez tri mesece bom petinpetdeset, če sem iskrena. Čez dva pa pol, če sem še bolj iskrena. Kaj pravite? Da se mi ne pozna?

STAREJŠA odloži časopis, dvigne krilo nad kolena, demonstrira svoje lepe noge in s prsti prehaja preko kože na stegnih.

Jasno, da ne. Še celulit mi je prizanesel. Saj se trudim. Fitnes, pilates, obrazna joga. Spijem pet litrov vode na dan. Ustekleničene, seveda. Francoske. Le zakaj bi drago plačevala vodo, ki so jo natočili iz kakšne umazane vodovodne cevi v soseščini, ko pa za isto ceno dobim uvoženo. Mogoče je enako sranje. Ampak francosko sranje, če me razumete. Merde, quoi. V vsakem primeru se sliši lepo. Torej, živim od vlaknin in vode. Avokado, kvinoja, pira. Tu pa tam kakšna riba. Eko, bio, brez glutena. Dobre gene imam. Dobre živce tudi. Jeklene. Zato se ne pustim zlahka sprovcirati. Opozarjam vas. Naj si boste še kako prizadevali izpodbijati moje argumente, ne bom se predala. Nikoli. Kar obsojajte me. Obsojanje se mi zdi sprejemljivejše kot pomilovanje. Sploh pa zdaj, ko si v zrelih letih ne zaslužim več vašega občudovanja. Noben moški na ulici se ne obrne več za menoj, moje replike se nikomur ne zdiyo več vredne niti vljudnega smehljaja. Zdaj sem v očeh vesoljnega občinstva le še statistka. V dvajsetih letih pa sem bila protagonistka. Ampak še vedno sem glavna junakinja svojega življenja. Tega mi ne boste vzeli. Slišite? Ne boste! Počela bom, kar se mi zljubi. To znam in zmorem. Uresničila bom tisto, kar si najbolj želim, dokler lahko. Nočem umreti izžeta in zagrenjena. Ne, ni vam treba šepetati ogabnosti za mojim hrbtom, se nevoščljivo smehljati in zmajevati z glavo. Rodila bom.

Starejša nekaj časa samozavestno gleda v publiko, nato se spet zatopi v časopis in ga lista. Nato ga prezirljivo odvrže daleč stran in zamenja prekrižani nogi ter s širokim nasmehom strmi v publiko. Večkrat pomaha z roko in se hudomušno smehlja. Nato odmahne z roko.

STAREJŠA: Vi ste brez vsakršnega smisla za humor. Kaj pravite?

Drži dlan za ušesom, kot da nakazuje, da bi rada slišala kaj govorijo.

Ne, nisem. Nisem lezbijka in samska tudi ne. Imam partnerja, ki je dobrih deset let starejši od mene. Kar se mi zdi praktično. Moški pozneje dozori. Če sploh. Zrelejši moški so nam v oporo. Nudijo nam varnost v mladosti in v starosti gotovost, da se bodo še pravočasno poslovili od tega sveta in nam prepustili odprt prazen prostor za iskanje novih izzivov. Imela bova tega otroka. Pač. Priložnost dela tatu. Mladi imajo otroke nepremišljeno, nagonsko, na hitro. Ti so največkrat spominki na spodletelo zaljubljenost. Bolj sad izsiljevanja kot ljubezni, sad dvoma in ne prepričanja. Bolj posledica konformizma kot resnične potrebe po naraščanju. Potem se ločijo, poročijo in že spet razvežejo. Otroke premetava, kot da bi vseskozi križarili po orkanu. Nič čudnega, da kaj kmalu postanejo hiperaktivni, depresivni, zadeti...

STAREJŠA se spusti na tla in med monologom kroži okoli mize.

Otrok potrebuje varnost, stalnost in spokojnost. Fizično, materialno in nadvse duhovno udobje. Torej, rodila bom s polno odgovornostjo in z izjemnim užitkom. Življenjska modrost in izkušnje so me razbremenile odvečnih strahov.

Nobenih pomislekov nimam, nobene treme pred premiero. V mojih letih otrok ni ne muha ne naključje. Je projekt, ki ga s partnerjem skrbno načrtujeva. Rojstva ne bova prepustila nepredvidljivi in kaotični kavalkadi dvomljivih semenčic k nepreverjenemu jajčecu, pa čeprav lastnemu. S strokovno selekcijo kakovostnega semena in izvrstnih jajčec bom z medicinsko pomočjo v svojem zrelem telesu donosila popolnega otroka. To bo to. Svet gre naprej in znanost z njim vred. Tretje tisočletje je doba novih možnosti, izzivov in privilegijev za vse tiste, ki si drznejo upati. Eni pri štiridesetih dobijo novo ledvico, pri sedemdesetih nova kolena, pri stotih nove kolke, jaz pa sem si v petinpetdesetem omislila dojenčka. In ne vem zakaj negodujete. Polni ste neupravičenega ogorčenja, absurdnih predsodkov in bolestne zavisti. Saj sem fit in lahko tekam za malčkom hitreje kot marsikatera tridesetletnica.

Zaleti se proti mizi, poskoči in se usede.

Lahko ga v nahrbtniku sprehajam po gorah, lahko ga peljem na kolesu več deset kilometrov daleč. Pa tudi če umrem, preden dokonča šolanje, imel bo zagotovljeno varnost, saj imam solidne prihranke in pokojnina bo kar spodobna. Sploh pa otrok ne potrebuje več staršev, ko je enkrat polnoleten. Samo ovirajo ga, navezujejo nase in pomehkužijo z razvajanjem in malikovanjem. Nikar ne mislite, da si jaz nikoli nisem želela zvestega in toplega bitja, ki mi bo vedno na razpolago. Ravno nasprotno. Bili so časi, ko sem zares hrepenela po tem. In kaj sem naredila? Kupila sem si pudlja. In, ko je eden poginil, še enega. Nikoli nisem bila v dilemi: sin ali

hrček, hči ali muca. Marsikateri pa so se ravno na tako priskuten in nizkoten način odločali za otroka. Midva pa sva ga dolgo načrtovala. Optimizirala sva, se časovno usklajevala, se pogajala, iskala konsenz in pri tem zapravila goro denarja. Saj kakovostnih darovalcev jajčec in semenčic ne pobereš na cesti, jasno. Nama ni bilo dovolj, da so mladi, lepi in zdravi. Kaj pa inteligenca, talent, karakter? Medicinska plat zadeve je še najmanj naporna. Čeprav je bolelo, to pa ja. Prestala sem marsikaj. Vsi ti postopki niti niso tako zelo neboleči, kot jih oglašujejo. Ni bilo lahko, ne. Ne rečejo zaman per aspera ad astra. Toda najtrši oreh so bili informativni pogovori z darovalci in darovalkami. Vsi se seveda radi predstavijo v najboljši luči. Eden je prinesla ponarejeno kopijo diplome, medtem ko je ena trdila, da ima absolutni posluh, čeprav je pela fovš, da me je skoraj kap. Ne rečem, da je konec sveta, če otrok ne zna peti, ampak imam odpor do tega, da mi v telo vsadijo lažnivkino jajčece, ki je povrh oplojeno z lažnivčevo spermo. (Vzdihne.) Naporno obdobje je za mano. Čas negotovosti, dvomov in bolečine.

STAREJŠA nežno boža svoj nosečniški trebuh.

Ogromen je, kajne? Ste se zdaj zmehčali? Malo že, kajne? No, potem vam povem še eno skrivnost. (vzhičeno) Dvojčka bosta. Dvojčka!

Zatemnitev.

MEDIGRA 3

Deklica čepi v strahu.

MOŠKI GLAS (*govori tiho, skoraj šepeta, z monotonim glasom, zaverovan vase, nekoliko naveličano*): Nihče ti ne verjame. Nihče ti ni verjel. In ne bo nikoli. Ker deklice rečejo karkoli. Žlobudrajo, jezikajo, izmišljujejo in razpredajo najbolj neverjetne zgodbe. Opravljivke, obrekljivke, nevoščljivke. (Vzdihne) Povej mi, katera deklica lahko živi z bremenom, da je najbližje spravila ob dober glas in jim na glavo nakopala večno sramoto? Sploh pa deklica, ki ima vse. Kolo, skiro, rolerje, nešteto oblek...Ki pozimi smuča na najbelejših hribih in poleti plava v najtoplejših morjih. Ti ti...razvajenka, napihnjenka, pokvarjenka!

Deklica zbeži stran.

EVFORIČNA

EVFORIČNA v zaščitnih oblačilih, s vrečkama čez čevlje in zaščitno kapo na glavi ter z zaščitno masko na obrazu, s fotoaparatom okoli vratu, stoji nekaj metrov stran od mize.

EVFORIČNA nekaj mečka okoli fotoaparata. Poskuša ga sneti, ampak se je pas zapletel okoli elastike zaščitne maske. Najprej sname zaščitno masko in jo spravi v žep. Popravi si še kapo in pod njo stlači neubogljive pramene. Potem še pazljivo vzame v roke fotoaparata z dolgim objektivom in skozenj gleda v publiko.

EVFORIČNA: Oprostite. Saj ne snemam. Samo preverjam.

Nimam izkušenj s to rečjo.

Maje z glavo in spoštljivo strmi v fotoaparata, ki ga drži pred seboj.

Ogromna reč. Komaj ga držim v rokah, častna beseda. Ponavadi snemam s telefonom. Pametnim, veste. Kar v redu slika. Ampak ta aparat je nekaj posebnega. Za posebne priložnosti. In današnji dan sodi med moje najpomembnejše. Še bolj posebno se počutim kot takrat, ko sem kot popotnica raziskovala Tibet ali Etiopijo. Danes se odpravljam na pot v neznanu in obenem potujem vase. Noben turizem ni kos temu občutku, to vam zagotavljam. In s to

napravico bom pofotkala vse, do najmanjše podrobnosti! Izposodila sem si jo od prijatelja, poklicnega fotografa. Ponudil se mi je, da bo sam slikal. Nič mi ne bi bilo treba plačati. Ker je prijatelj, veste. Ampak tukaj gre za zelo intimno priložnost, ko tudi najboljše prijatelje raje pustimo pred vrati. Še mož je rekel, da ga ne bo zraven. Najprej je obljubil, da me bo spremljal. Trkal se je po prsih kot gorila, češ da me nikoli ne bi pustil same v tako občutljivih trenutkih. Vsak dan, že navsezgodaj, še preden sva spila kavo, je vedno znova načenjal eden in isti pogovor. Pridušal se je, da bo ob meni. Pripravljen je bil odpovedati vse službene obveznosti, ko bo napočil Dan D, celo pomembne obiske iz tujine je prestavil za nekaj tednov. Potem pa se je iz dneva v dan vse bolj obotavljal.

EVFORIČNA usmeri aparat k obrazu in si ga zelo približa, tako da se ji skoraj dotika nosu. Nato ga skrbno odloži na mizo.

Sprva nisem nič opazila. Bili so samo drobni namigi, nič očitnega, kar bi nakazovalo, da se je zares premislil. Tožil je, da se ga loteva viroza, da ga obhaja nenavadna slabost, da ga tišči v prsih in da se mu vrti v glavi. Enkrat to, drugič ono, včasih vse naenkrat. Tak cirkus je zganjal, da se mi je zasmilil. Odklanjal je pogovor in se zatekal k otročjim izgovorom in prismuknjenim polresnicam. Šele davi pa mi je, ves bled in drgetajoč, priznal, da ga ne bo zraven, češ da ga je groza epikotomije. Kakšna epikotomija neki! Kot da bi se odpravljala k zobnemu kirurgu! Mislil je seveda na epiziotomijo! Tega ne prenesem, ne predstavljam si, da te bodo rezali tam dol,

mi je vztrajno ponavljal. Saj ne bodo meni rezali presredka, dragi, sem mu dopovedovala.

Tako zelo se je vživel, da je povsem pozabil, da sva najela nadomestno mater, ki nama je za ustrezno nadomestilo izposodila maternico. In vse, kar sodi zraven, seveda. Potem se je za silo pomiril in nakladal, češ da sem lahko vesela, da so mi prihranjene bolečina in vse druge poporodne nevšečnosti. Moški pač! Skušala sem ga pomiriti, da ženska, ki rojeva, pač ne razmišlja v teh okvirih. Ker ona...ona vse to doživlja na nekem višjem nivoju. Moj Franc se, na primer, sploh ne zaveda, kako trpim, ker sem prikrajšana za te enkratne in nepozabne občutke. Je evforija pričakovanja sploh kaj vredna brez trpljenja, brez...bolečinske agonije? Karkoli naredim, bom samo opazovalka. Moja čustva, naj bodo še tako močna, ne bodo segla do bistva. Ostala bom na obrobju dogajanja, izključena...izobčena, vsem mojim prizadevanjem navkljub.

EVFORIČNA vzdihne in si briše solze ter privije aparat k prsim.

Oprostite...pardon...oprostite...Tako zelo sem se vživela. Čutim, da se bom zlila s to kamero, da bom čim bližje eksploziji življenja in da bom v slike pretočila vsaj kanček tega, kar sama čutim in kar se sploh ne da ubesediti. Po eni strani neskončna sreča, po drugi pa neka groza. Ja, groza. Prav ste slišali. Groza, ker nimam nobene kontrole, ker sem v vsem tem procesu zgolj stranska oseba. Saj smo naredili vse preizkuse, vem. In punca je mlada, zdrava in močna. Prvič je rodila hitro in brez kakršnih koli zapletov. Agencija mi je zagotovila,

da za nadomestne matere najamejo samo ženske, ki so enkrat že rodile. Po končanem...kako naj rečem... opravilu... se vrnejo k svoji družini in ni strahu, da bi zganjale cirkus...mislím...da ne bi hotele oddati otroka, kot to pogosto vidimo v filmih in to. Menda izberejo take kandidatke, ki jim ne gre zgolj za denar in ki rade pomagajo, saj veste. Ampak to si jaz težko predstavljam...no mogoče, če sestra donosi otroka za lastno sestro ali kaj podobnega...to že razumem, ker kri ni voda. Ampak da bi popolna tujka rojevala otroke popolnim tujcem iz nekega humanizma...V kaj takega sploh ne verjamem, razen če je ženska malce čez les. In to ne malo. Ampak preveč trčena ne more biti, ker gre skozi psihološke teste, tako da hudo psihično nestabilne osebnosti vnaprej izključijo. No ja, s tem se že ne bom obremenjevala. Ženska je kar nekaj časa preživela pri nas in smo se dobro ujeli. Seveda tu ni govora o prijateljstvu, ampak šlo je za prisrčno-korekten posloven odnos. Dobro je jedla med nosečnostjo. Preveč dobro. Včasih se je celo nažirala. Ne bi verjeli, koliko sva z možem zapravila na hrano. Zdrava in polnovredna živila. Samo najboljše. Vse pridelano v domovini, najini seveda, ne pa njeni, ker tam, odkoder je ona, ne skoparijo s pesticidi in herbicidi. Želela sva tudi, da najin nerojeni otrok sliši nekaj materinščine. Vsaj malo. Zato sva z možem veliko govorila, da se otrok navadi na najina glasova. Zarodki marsikaj slišijo, veste. V zadnjih mesecih celo prepoznajo določene melodije. In mamin glas. Zato je bilo zelo pomembno, da ga nagovarjam v materinščini. Punca se je trudila, kolikor se je dalo. Tudi ona se je učila našega jezika in otroku recitirala. Siciban, dobr dan. Sisiban... Prav smešno se je slišalo. Kaj pravite? Tujka je, ja. Saj to na otroka ne bo kaj prida vplivalo, itak ga samo nosi. Ona je pač zgolj posoda. Mislím, grdo se sliši, ampak to je dejstvo.

EVFORIČNA preverja zaščitno obleko in odloži aparat na mizo.

Moj bog, kako čas beži. Vsak hip me bodo poklicali. Saj punca ima nadomestna lastnega otroka, tako da zapletov ni pričakovati. S tega vidika sem lahko popolnoma mirna. Vendar sem to že povedala, kajne? Tako da ne bo neke hude krize, ko se bo po porodu vrnila domov sama. S finančno tolažbo vred, seveda. Odnosla bo s seboj zajeten kupček denarja, plačilo za opravljeno...storitev. S tem denarjem si bo zgradila novo hišo. Tu pri nas še spodobne pasje ute ne moreš kupiti za tako vsoto, ampak tam dol...kaj pa vem. Vse je bolj poceni.

EVFORIČNA vzame aparat in ga usmeri v občinstvo ter slika z bliskavico.

Oprostite, pardon... bliskavica najbrž ni zaželeno, saj novorojenca lahko prestraši. Ali mu poškoduje oči. Še v akvarijih rib ne smeš slikati z bliskavico. Pravzaprav, nič nisem vprašala glede bliskavice. Mogoče je za otročka nepomembna. Itak bo ves zmeden in nebogljen. Vsekakor bom vprašala. Stavim, da bodo v porodni sobi močne luči in da sploh ne bom potrebovala fleša. Navsezadnje, nočem otročku z ničemer škodovati. Konec koncev, če ne bo v redu...mislil, zagotovo bo v redu...ampak če... vedno obstaja možnost, da se nekaj zalomi pri porodu, bog ne daj. Tudi v primeru hibe...no, tudi v tem primeru sva seveda dolžna

prevzeti otroka od nadomestne matere. Pogodba o tem ne pušča nobenega dvoma.

V trenutku zmedenosti z roko gre čez glavo in si sname zaščitno kapo, ki pade na tla. Ona jo pobere.

Bi morala prositi za novo kapo? Najbrž. Kaj pa mi je? Vse mi pada iz rok. To je od razburjenja. Že ves teden me obseda ena sama misel. Da otrok...saj veste...da bo z njim nekaj narobe. Nisva želela zvedeti za spol. Saj nama je vseeno. No, meni zagotovo. Za moža pa ne bi dala roke v ogenj. Ker tako ognjevito zatrjuje, da mu je vseeno, mi je povsem jasno, da laže. Stavim, da hoče sina. Takšen pač je. Če je zelo prepričljiv, se na koncu izkaže, da laže. Ampak če otroček ne bo zdrav...ne vem...Si mislite, da bi imel srčno napako? Ali še huje, da bi bil tako mentalno prizadet, da ne bi nikoli mogel postati zrel in samostojen? Tega ne bi prenesla. Odvetnik pravi, da pozna primer, ko so starši takega otroka reklamirali. Mislim, reklamacija...oprostite, sliši se kruto in vendar življenjsko. Vrnili so ga materi...mislim ta nadomestni...niso ga hoteli vzeti. Obtožili so jo, da se ni striktno držala navodil med nosečnostjo. Vedno je kakšen pravni hakeljc.

Ozre se, pogleda mizo, stopi k njej in se uleže.

Tako sem utrujena. Tako zelo, zelo. Tukaj trepetam in ne morem nič. Čakam, da me pokličejo. Čakam, da se Franc premisli, vstopi in me močno objame. A to se žal ne bo

zgodilo. Sedi na hodniku ves presran. Spomnil me je, kako je omedlel, ko je prvič in zadnjič daroval kri. Potem mi je natvezil, da bo šel zraven, če bo imel defibrilator ob sebi. Defibrilator, si mislite! Ker mu lahko zastane srce ob pogledu na lastnega otroka. In to je, verjeli ali ne, manjši del problema, saj se s porodom naša zgodba ne bo končala. Z možem naju čaka še medijski cirkus. Intervjuвали naju bodo. Pomembno je, da javnosti predstavimo najino plat zgodbe. Živimo v zadržtem okolju, veste. Si predstavljate, kaj bodo ljudje rekli! Takih, kot sva midva, ne šparajo. Izposojevalca maternice!

Usede se in strmi v občinstvo.

Surogatne matere so tu redka vrsta. Večina verjame, da midva izkoriščava revne ženske iz tretjega sveta. Čeprav ta naša punca ni iz tretjega sveta. Je tu iz sosednje države. Iz našega sveta, torej. Iz prvega. Če javno ne razloživa najine plati zgodbe, bova za vedno ožigosana kot eksploatatorja. Čeprav sva za vse pošteno plačala. Celo preplačala! Odvetnik nama je svetoval, naj se ne braniva javnih nastopov. Konec koncev orjeva ledino na nekem področju in morava poskrbeti za lasten piar. Tudi če se predstaviva v najboljši luči, bo že kdo poskrbel, da bova popljuvana z otročkom vred. Še o prvih otrocih iz epruvete so grdo govorili, se spomnite? Potem pa je to postala čisto normalna reč in so se matere začele s tem postavljati. Bo treba dati lep selfie z otročkom na facebook, potem pa se slikati še za časopise. Hvala bogu, da sem fotogenična. Če pridem na naslovko, bo še lažje. Ko si enkrat znan, te ljudje avtomatično cenijo. Tako pač je.

Vzdihne in spet nekaj mečka s fotoaparatom.

Pa to ni res...baterije so šle...Nič ne de. Zamenjala jih bom. Imam cel kup rezervnih. Pripravljena sem na slikanje do onemoglosti.

Ona vleče baterije iz žepa. Baterije se razletijo po tleh, ona sestopi in jih pobira. Medtem ko jih pobira, ugasnejo luči.

MEDIGRA 4

Obupana DEKLICA se nima kam skriti. Panično teče z ene strani na drugo, medtem ko jo zasleduje reflektor. Kadarkoli se ustavi, da si oddahne, jo ujame močna luč.

MOŠKI GLAS (*glasno jo graja*): Nihče ti ne verjame. Nihče ti ni verjel. In ne bo nikoli. Ker deklice rečejo karkoli. Žlobudrajo, jezikajo, izmišljujejo in razpredajo najbolj neverjetne zgodbe. Opravljivke, obrekljivke, nevoščljivke. (Vzdihne) Povej mi, katera deklica lahko živi z bremenom, da je najbližje spravila ob dober glas in jim na glavo nakopala večno sramoto? Sploh pa deklica, ki ima vse. Kolo, skiro, rolerje, nešteto oblek...Ki pozimi smuča na najbelejših hribih in poleti plava v najtoplejših morjih. Ti ti...razvajenka, napihnjenka, pokvarjenka!

Zatemitev.

OBUPANA

Na mizi leži OBUPANA prekrita s krvavo rjuho.

OBUPANA *vpije*: Je zdrav? Me slišite, je zdrav?

MOŠKI GLAS *godrnja*: Zdrav? Ljudje ste obsedeni z zdravjem, a nikoli prej niste bili tako bolni kot danes.

OBUPANA *tiše*: Prosim, povejte mi, če je zdrav.

MOŠKI GLAS: Še kar.

OBUPANA: Nisem slišala joka.

MOŠKI GLAS: Ker ni takoj zajokal.

OBUPANA: Zakaj ne?

MOŠKI GLAS: Oživljali so ga. Trajalo je nekaj časa. Ne bi jim uspelo, če jim sam ne bi priskočil na pomoč. Bil je res urgentni primer.

OBUPANA *polna upanja*: Si specialist za nujne primere?

MOŠKI GLAS: Niti ne. Ampak zate sem naredil izjemo.

OBUPANA: Zakaj?

MOŠKI GLAS: Pravzaprav ne vem. Zame ste vsi enaki in ne bi smel biti pristranski. Toda ko sem videl, da se tekma vleče v neskončnost z vsemi tistimi podaljški, sem moral ukrepati. Skoraj bi pozabili nate, veš. Toda nič ne de, vsaj rodila si povsem naravno, kot si želela.

OBUPANA: Nisem si želela tega za vsako ceno.

MOŠKI GLAS: Si pa odkljukala.

OBUPANA: Kaj sem odkljukala? Ne spomnim se prav dobro.

MOŠKI GLAS: Kaj! Kaj! Da hočeš naravni porod. Videl sem obrazec. Spoštovali so tvojo željo. Kaj drugega jim itak ni preostalo.

OBUPANA: Kako to misliš?

MOŠKI GLAS: Ahhh...saj veš, tipične zdravstvene preglavice. Ni bilo anesteziologa. Vedno eni in isti izgovori. Premalo zdravnikov, premalo denarja...Tak poseg stane.

OBUPANA: Bo moj otrok kot drugi?

MOŠKI GLAS: Deklica, tvoja deklica.

OBUPANA: Deklica?

MOŠKI GLAS: Tako je.

OBUPANA: Zakaj mi niso povedali, da je deklica?

MOŠKI GLAS: Bila si v nezavesti. Ni bil lahek porod.

OBUPANA: Res? Nobenega občutka nimam. Zdaj sem lahka, peresno lahka.

MOŠKI GLAS: Si vesela, ker je deklica?

OBUPANA: Zelo. Ali bo moja deklica takšna kot druge?

MOŠKI GLAS: Niti ne.

OBUPANA: Ne?

MOŠKI GLAS: Posebna deklica bo.

OBUPANA *prestrašeno*: Posebna? Koliko posebna bo?

MOŠKI GLAS: Zelo.

OBUPANA *zakriči*: Kaj misliš s tem?

MOŠKI GLAS: Zagotavljam ti, da je deklica ljubka. Pridna bo in nezahtevna.

OBUPANA: Pridna? Nočem, da je pridna.

MOŠKI GLAS: Ne vem, kako naj ti razložim. Karkoli rečem, se kujaš.

OBUPANA: Oprosti.

MOŠKI GLAS: Vsekakor ne bo hiperaktiven otrok. Bolj mirne sorte bo. Lahko si vesela. Radi imamo mirne deklice, kajne?

OBUPANA: Zakaj zdravnika ni tukaj? Kje pa je?

MOŠKI GLAS: Proslavljajo, veš.

OBUPANA: Kaj?

MOŠKI GLAS: Tekmo.

OBUPANA: So naši zmagali?

MOŠKI GLAS: Kot sem že rekel, jaz ne poznam naših in vaših. Vsi ste moji. Ampak najbrž so zmagali njihovi, drugače ne bi bilo razloga za slavlje.

OBUPANA: Se bo prišel pogovoriti z menoj? Porodničar?

MOŠKI GLAS: Ne more, ker ga ne bi slišala. In tudi on tebe ne.

OBUPANA: Zakaj tebe lahko slišim?

MOŠKI GLAS: Ker mene vsi lahko slišijo.

OBUPANA: Jo bom kmalu videla?

MOŠKI GLAS: Koga?

OBUPANA: Mojo deklico.

MOŠKI GLAS: Ne tako kmalu.

OBUPANA: Zakaj ne ?

MOŠKI GLAS: Čez čas. Sčasoma bosta združeni.

OBUPANA: Je živa?

MOŠKI GLAS: Seveda je živa.

Medtem ko Moški glas govori enakomerno prepričljivo in avtoritarno, se strah Obupane vse bolj stopnjuje.

OBUPANA: Zdi se mi, da mi nekaj skrivaš.

MOŠKI GLAS: Deklica zanesljivo živi.

OBUPANA: Zakaj je potem ne morem videti takoj? Zakaj šele...čez čas?

MOŠKI GLAS: Toliko zakajev!

OBUPANA: Kaj pa jaz? Sem živa? Tako hladno je tukaj. Je res hladno, ali se meni to samo zdi?

MOŠKI GLAS: Kar se ti zdi, je res.

OBUPANA: Slišiš kako drgetam?

MOŠKI GLAS: Niti ne.

OBUPANA: Ali sploh diham? Ne čutim lastnega dihanja. Ne slišim vzdihov in izdihov.

MOŠKI GLAS: Predaleč sem, da bi slišal vzdihe in izdihe.

OBUPANA: Sem živa? Sem sploh še živa?

MOŠKI GLAS: Prej ko slej se vsak izmed nas to vpraša.

OBUPANA: Mrtva sem, mrtva sem, kajne?

MOŠKI GLAS: To je zgolj vprašanje zornega kota.

OBUPANA: Izogibaš se odgovoru! Mrtva sem! Ti pa si hinavec!

MOŠKI GLAS: Samo diplomatski skušam biti.

OBUPANA: Zakaj sem mrtva? Ker sem želela naravni porod? Zaradi varčevanja? Zaradi tekme?

MOŠKI GLAS: Splet okoliščin pač. (*zakašlja*) In tudi zaradi tvoje izbire.

OBUPANA: Kaj sem sploh izbrala?

MOŠKI GLAS *med kašljanjem*: Odkljukala si in podpisala.

OBUPANA: Nič nisem izbrala! Nikoli nisem imela nobene izbire v življenju.

MOŠKI GLAS: To vsi rečejo. Tako je pač najlažje.

OBUPANA *neutolažljivo*: Mrtvaaa! Mrtvaaa! Mrtva!

MOŠKI GLAS *dobi napad hudega kašlja*.

Zatemnitev.

KARIERISTKA

KARIERISTKA stoji v spalni srajci in telefonira. Ima eno roko v mavcu in obliž na čelu.

KARIERISTKA *samozadovoljno*: Ljubi? Ljubi, ne boš verjel kaj se mi je zgodilo. Zletela sem s ceste. Avto je čisto fuč, totalka kajpada, jaz pa sem brez ene praske. Pravi čudež, kajne? Avto se je obrnil na streho. Komaj sem zlezla ven. Šipo sem razbila. Še dobro, da sem tako suha. Nič mi ni bilo, čeprav me je bolela glava...vse me je bolelo, ko sem splezala ven. Plazila sem se po blatu z zadnjimi močmi, prepričana, da sem usodno polomljena in da bom umrla. To je baje od šoka, veš. Videti sem bila grozno, vsa blatna, celo lase sem imela blatne. Boš videl, pofotkala sem se v rešilcu. Klasičen prizor iz grozljivke vseh grozljivk! Eno noč sem prespala v bolnišnici. Zadržali so me za vsak primer. Sumili so na možganski pretres, ampak pol iz tega ni bilo nič. Ni bilo nobenih ovir za poseg, veš. Rekli so mi, da ga lahko opravim. Abortus namreč. Ampak, nekaj je v meni kliknilo. Au!

Pavza. Z roko se prime za hrbet in posluša.

Hrbet me še malo boli, veš. Kako kakšen klik? Klik pač. Ne, ne v hrbtu. V glavi. Nekaj se mi je zgodilo. Kot razodetje. To se marsikomu zgodi v hudi situaciji, da spregleda in to. Bila sem neskončno srečna, da sem živa. Potem sem se spomnila, da nisem sama. Da SVA živa. Ne, ljubi. Ne ti in jaz. Jaz in otrok pač. Naenkrat me je

prešini, da je prometna nesreča zgolj znamenje. Zavedla sem se, da v ozadju tiči nekaj večjega. Ne vem, ne znam ti točno razložiti. Čez noč sem se spremenila. Lahko pa, da je zadeva zgolj hormonska. Dejstvo je, da sem začela razmišljati v drugo smer. V nasprotno smer, štekaš? Lahko bi imela tega otrok. Navsezadnje, imam odlične dohodke in kar precej dopusta in še goro prostih dni, ki jih ne morem izkoristiti, ker preveč delam. A veš, da bi mi porodniška prav prišla? Ni strahu, da bi me odpustili! Sploh ne, ker sem njihov strateški kader. Saj veš, da so me že tretjič povišali letos. Stavim, da jih skrbi, da jim bom ušla v tujino. Gotovo bodo šefi pomirjeni, ko bodo slišali, da sem noseča in da bom končno zasnovala družino. Razlog več, da bom ostala tu, kjer sem. Že lep čas jih skrbi, da me bodo pohopsali Nemci ali Skandinavci. Ali Kitajci.

Pavza. Zbrano poslušaj.

Vem, da se sliši neresno in da je bil še včeraj moj življenjski koncept nasproten današnjemu. Ampak ne gre za muho, ker nisem muhasta ženska, ki reče enkrat eno, drugič drugo. Stojim za svojimi stališči in sem pripravljena umreti zanje. Ta doslednost me bo nekega dne zanesljivo pokončala, ampak takšna sem pač. Zvesta sebi. Noben talent, nobena genialnost ne vzdrži življenjskih udarcev brez brezpogojne zvestobe izbranemu cilju. Upam, da mi ne zameriš, ker sem bila vedno odkrita do tebe. Jaz si tega otroka ne želim iz istih razlogov, zaradi katerih si ga želijo navadni ljudje. Povprečneži vedno hlepijo po varnosti, tradiciji, domačnosti in najraje hodijo po uhojenih poteh. Jaz, nasprotno, tvegam. Drznem si. Otrok

zame ne pomeni varnosti v starosti oziroma nekoga, ki mi bo menjaval plenice ali vsaj plačeval sobo v domu za ostarele. Jaz že zdaj imam dovolj pod palcem, da si zagotovim brezskrbno starost. Ker ne varčujem, ampak modro vlagam v prihodnost. Otrok zame seveda ni naložba, ampak, preprosto, izziv. Eden od številnih, da se razumemo. Nikoli ne bo edini in nikoli ne bo absolutni smisel mojega življenja. Vem, da si presrečen, čeprav morda dvomiš v moje besede, ker misliš, da imam možganski pretres ali da sem zadeta od pomirjeval. Lahko ti po telefonu pošljem izvid, ki dokazuje, da ne gre za blodnje ali karkoli. Vtaknili so me v tunelček. Celo večnost sem ležala pri miru, kot truplo (*Hihitanje.*) Na koncu se je izkazalo, da so moji možgani brezhibni! Mogoče se sliši čudno, ampak nisem ne prva ne zadnja, ki je v mejni situaciji doživela spreobrnitev.

Pavza.

Kaj bo z mojo sanjsko službo? Zakaj sploh sprašuješ kaj tako banalnega? Nič. Služba bo še naprej sanjska, imela bova še sanjskega otroka in sanjsko razmerje. Tudi poročiva se lahko, če vztrajaš. Meni zakon sploh ni pomemben. Mislim, to je samo papir. A jaz da nikoli ne poslušam? Saj poslušam. Prav, pet minut, če je treba. Tudi deset, ali sto...No, kar, daj, sama ušesa so me.

Ona maje z glavo, dela čudne grimase, postopa, nato živčno koraka v krogu s telefonom v roki.

Hecno. Sploh ne morem dojeti, kaj hočeš. Samo nakladaš kar nekaj. Ne, ne razumem. Verjamem, da je zadeva preprosta, ampak jaz te ne razumem. Govoriš kar tjavendan, nepovezano in nesmiselno. Res je, da nikoli nisi bil velik govorec, tudi na diplomskem zagovoru si se fajn osramotil...no dobro...nisi tip za javno nastopanje, zato vedno mene potiskaš v ospredje, ko je treba komunicirati s svetom, na primer skregati se s prodajalcem ali nadreti natakarja. Ampak jaz sem ti zdaj odprla srce, svoje srce sem ti ponudila na pladnju! In ne samo srce. Moje drobovje! Mojo maternico, v kateri leži sad najine ljubezni. Vse to leži pod tvojimi nogami, ti pa mi nekaj brez veze filozofiraš! Kaj ne razumeš, da grem svojemu največjemu življenjskemu dosegu naproti? Ko sem najprej sklenila, da ne bom imela svojega otroka...mislil najinega otroka, ker je pač telo le moje in samo moje, tu ni debate, takrat si ugovarjal, dobesedno moledoval...

Pavza.

Nisi moledoval? Pizda no, jaz sem bila prepričana, (*izgublja potrpljenje*) da...dobro, nisi moledoval, ampak zdelo se mi je...no, mogoče si se le pretvarjal, kaj pa vem. Zakaj se sploh kregava? Saj se nikoli prej nisva kregala. Vedno sva debatirala. Najina mnenja so se kvečjemu kresala, če je bilo treba...ni res, da je vedno moja obveljala, to je čista laž! Ne, jaz se nič ne sprenevedam. Samo čutim drugače. Imela bom tega otroka in pika in vem, da nisem iracionalna. V življenju ene same stvari nisem naredila brez tehtnega premisleka. Sem ženska, ki se požvižga na instinkte in na intuicijo. (*Razkačeno.*)

Rodila bom, pizda, s teboj ali brez. In zdaj končno povej kaj hočeš, ker ne razumem tvojega konfuznega diskurza.

Pavza.

(zbežano) Zapuščaj me?

Pavza. KARIERISTKA za hip obnemi. Nato se nejeverno smeje.

Ti mene zapuščaj?

Salva smeha.

Ljubi, tako zelo neprepričljiv si. Rada bi ti verjela, ampak očitno je, da še sam globoko dvomiš v lastne besede. Kar daj, zapusti me. To je povsem v tvojem stilu. Rep pod noge. Požvižgaš se na to, da mi je še pred kakšno uro življenje viselo na nitki. Moje in tisto najinega otroka.

Poslušaj in se zlobno zareži.

Kakšen denar? Alimento? Ne me basaj! Nič ne boš plačal, kaj bi plačal! Še jaz bi morala tebi plačati, da si mi omogočil to enkratno izkušnjo. Sploh pa, s čim boš plačal? Ne potrebujem drobiž od tvojega minimalca. Imela bom samo obveznosti. Če misliš, da mi je do tega, da mi boš kvaril

vikende s tem, da boš otroka peljal na sladoled ali v kino, se hudo motiš. Od nekdanj sem občudovala samohranilke. Sploh pa, kaj bo imel otrok od tega, če se bo zgledoval po tebi? (*Vpije.*) Nisi nobena očetovska figura! Kvečjemu karikatura! Itak stavim, da me boš čez pet minut poklical nazaj in si premislil. Kesal se boš in posipaval s pepelom, ampak takrat bo prepozno. (*Dere se.*) Že zdaj je prepozno! Slišiš?

Zatemnitev.

MEDIGRA 5

DEKLICA je na tleh. Leži na trebuhu v svetlobnem krogu reflektorja in se z zadnjimi močmi plazi proti občinstvu.

Njene gibe spremlja molitvi podobno momljanje.

Steguje roko. Nenadoma spusti glavo na tla in omaga pod težo bremena, ki jo pritiska. Nekaj časa leži kot mrtva.

Na koncu se povsem izčrpana splazi pod mizo in tam zviije v klobčič.

Zatemnitev.

ZDRAVNICA

Na mizi leži telo pokrito z rjuho. Zraven stoji ZDRAVNICA.

V ozadju se sliši večglasno mrmranje, nerazločna molitev.

ZDRAVNICA: Vse je v najboljšem redu. Fantek je. Lepo se vidi. Krepak fantek bo. Kot sem, rekla, bolje ne more biti. Sploh se ne zavedate, koliko žensk na tem svetu bi ubijalo...no, mislim... koliko jih je, ki bi dale vse, da bi bile na vašem mestu. (patetično) Marsikaj sem videla, veste, toliko žalostnih usod, tragedij...ženske, ki so si desetletje in več prizadevale, da bi imele otroka. Ki so neštetokrat krvavele, spontano splavile, ki so jih zapustili možje, ker niso premogli njihove vztrajnosti. Ženske, ki jim je družina obrnila hrbet, ker so odpovedale na celi črti in niso rodile težko pričakovanega naslednika. Ženske, ki jih okolica pomiluje in hkrati obsoja, ker so ženske, a niso prave ženske. Moški imajo tisoče načinov, da dokažejo moškost. Ženska samo eno. In ženska, ki ni mati, je samo polovica ženske. Je neizpolnjena. Svet se je seveda spremenil in danes nam tega nihče odkrito ne očita. Ampak me same...me same globoko v duši čutimo, da brez otroka nismo celovite. Nismo opravile naše najvišje, če ne edino poslanstvo. Kot sem vam že rekla, fantek je. Velik in lepo razvit.

ZDRAVNICA se približa mizi in se nasmehne.

Mrmranje iz ozadja je glasnejše.

Slišite?

Nakremži se in se pretvarja, da pozorno posluša.

Slišite, kajne?

Pavza.

To mrmranje je molitev. Stojijo tam zunaj in molijo. Pohlevni, komaj opazni v svoji požrtvovalnosti in človečnosti. Molijo po soncu, snegu in dežju. Molijo za vas. Zame. Za vse nas. Nič ne zahtevajo, nič ne prosijo, nič nočejo. Preprosto so. In jaz sem tu poleg vas, da vam pomagam po svojih močeh. Da opravi svoje poslanstvo, svoje delo. Nič drugega nočem kot to. Moje delo je, da spravim otroka na svet. Tako so me učili in tega sem se z večletnim garanjem naučila. Kot sem rekla, fantek je zdrav in krepak. Njegovo srce utripa močno in samozavestno. Vi pa od mene zahtevate, naj pozabim na vse to. Naj se pretvarjam, da je v vaši notranjosti neka...neka.. gmota...nadležna, moteča gmota, ki vam bo uničila življenje. Ne otrok, ampak tumor? Verjemite mi, nisem takšen človek, ki bi se strahopetno skrival za ugovorom vesti. Če ta otrok ne bi imel prihodnosti, če bi bil obsojen na vegetiranje, na nemoč in peklenko bolečino, bi si mogoče vzela čas za razmislek. Ampak, kot sem rekla...(Vzdihne.)Tako lep, tako zdrav, krepak...

ZDRAVNICA se nekaj korakov odmakne od mize in si začne umivati roke. Roke si umiva vse hitreje in vse bolj histerično, kot da ima na koži resnično kri, ki je nikakor ne more sprati.

ZDRAVNICA: Naj bodo moje roke krvave, zato ker ste sama žrtev zločina? Na zločin naj odgovoriva z zločinom? Naj se maščujeva? Komu? Temu fantku, ki se bo nekega dne podil za nogometno žogo, kot vsi fantki tega sveta? Naj mu rečemo: Ne, ne boš živel, ker je tvoj oče hudobnež, ki si ne zasluži živeti in ker ga pač ne moremo zadosti kaznovati, bomo kaznovali še tebe, nedolžni fantek, tebe! Utrgali te bomo kot cvetni popek, kot nedozorel sadež, kot...Postrgali te bomo, zmleli! V smeteh boš končal, ti prelepi fantek, trupelce, ki ga še pokopali ne bodo. In vse to naj bi jaz opazovala smehljaje in z razumevanjem. Naj bi še lahkomišne lajdre sprejemala z nasmehom do ušes in jim zagotovila poseg brez bolečin. Proosim, proosim...samo brez bolečin! Kako samo moledujejo in potem me še javno obrekujejo, češ da svoje krvavo delo opraviš zlovoljno in molče in jim tako kratim ustavne pravice. Naj bi se režala kot hijena, naj bi jih trepljala po rami, jih poljubljala na čelo in jim žlobudrala »Nič ne de, saj boste že imele drugega, ko boste pripravljene.«? Ustava vam zagotavlja, da ne boste nič čutile in da boste spale kot trnuljčice, medtem ko jaz...Nihče se ne ozira na moje trpljenje. Saj obstaja ugovor vesti, tudi to je moja pravica. Seveda je. Ampak nihče ne pomisli na vse tiste izjeme, ki mi jih vsiljujejo. Splav, ki je upravičen iz medicinskih razlogov! Ubijmo otroka, ki bo nepopoln! Na svetu vlada teror popolnosti! Dosežke sodobne diagnostike zlorabijo zgolj zato, da bi nerojenega otroka čim prej pokončali!

Kroži okoli mize in prepričuje nevidno pacientko. Govori prisiljeno patetično, kot slaba igralka.

Ali izjeme iz moralnih razlogov. Naj ubijem otroka, ker je bila mama posiljena! Kaj je večji zločin, uboj ali posilstvo? Naj opravi splav otroku, da ji le ne bi uničila otroštva? Kaj pa otroštvo otročka, ki se ne more postaviti zase? Kaj pa glas vašega krepkega fantiča, ki že ima nosek, ročice in nožice in ki hlepi po mamini uspavanki? Naj bo še on žrtev vojne, tako kot vi? Eden več ali manj, vseeno je. On nič ne šteje, kajti trupel je na tisoče in tisoče. Je to tisto, kar mi želite povedati, brezčutna mati?

Povsem se približa mizi.

Se sploh vprašate, kako je meni, naključnemu rablju? Dežurnemu rablju! Ni se vam treba bati, ne, opravila bom delo, ker so taki časi pač...vsi se bojimo za službe. Zlasti najmoralnejši in najdoslednejši med nami. Naredila bom to, ker nočem, da so moji otroci lačni zaradi takšnih, kot ste vi! Slišite, kako molijo tam zunaj? Molijo po snegu, soncu in dežju... Nič ne zahtevajo, nič ne prosijo, nič nočejo. Ah, komu mar!

Zdravnica utrujeno odmahne z roko.

Mrmranje v ozadju postaja vse glasnejše.

Zdravnica previdno odstre rjuho in se znajde iz oči v oči z deklico v rožasti obleki. Ta se vzravna, roke pa ji nemočno obvisijo v zraku. Videti je kot porcelanasta marioneta.

Mrmranje je že neznosno glasno.

Zatemnitev.

Konec